

вихъръ прѣкърши и тѣ безсилни и отчаяни ставатъ ненавистници на всичко на тоя святъ. Първитѣ прѣвърщатъ страданието си въ жизнерадостъ, а вторитѣ — въ жизнененавистъ. Отъ борбата ще излѣзе цѣль и неврѣдимъ само онзи, чиято душа е храмъ на идеала за великото значение на живота тукъ на земята — да продължи наченатото и недовършено отъ Бога творение. Устремилъ погледъ въ вѣчността, него нѣма да стреснатъ никакви бури и несгоди, които биха го налѣтѣли по пѣтя му:

„Световните промени и несгоди
ще мина азъ — и няма те да хвърлятъ
въ сърцето ми отсянка... Никой вихъръ
свещений пламъ на идеала няма
да угаси — отъ Божий духъ е искра
той: Божий духъ, изъ мрака битието
що е извикалъ — въ светлина животъ“.

Такъвъ мощенъ духъ сж имали и съ такова олимпийско спокойствие сж гледали на всичко въ живота великитѣ художници отъ Хомира до наши дни, които сж оставили най-хубавитѣ и безсмъртни произведения на човѣчеството.

До тука ние разгледахме вътрѣшната страна на изкуството и художественото творчество — съдържанието. Втората негова страна е външната или техническата — формата, въ която художникътъ въплотява своитѣ блѣнове и настроения. Формата е най-важното нѣщо въ изкуството, защото чрѣзъ нея художникътъ прѣвърща въ образи мислитѣ, чувствата и настроенията, родени въ душата му отъ образитѣ на околната дѣйствителностъ. Формата има голѣмо значение и за това, че по нея може да се сжди за художника и неговитѣ произведения, защото всѣки носи у себе си сюжети и съдържание за едно художествено произведение, но художникъ измежду всички ще ще бжде онзи, който облѣче сюжета въ такъва художествена форма, че двѣтѣ да прѣдставляватъ единъ цѣль и недѣлимъ организъмъ. Формата е като дрехата за тѣлото — трѣбва майсторъ шивачъ да вземе мѣрка и ушие дрехата, за да прилѣгне добрѣ. То се знае, че готовитѣ дрехи сж по-лесно и по-ефтино купуватъ, но тѣ толкова и струватъ, защото сж правени за всѣкаква снага. „За поезията е ценно онова, пише Славейковъ, което и за жената: хубавата премяна. Немарливото всякой немари“. Отъ горнитѣ мисли не трѣбва да се прави заключение, че на формата трѣбва да се отдава изключително значение. Макаръ да има голѣмо значение въ изкуството, все пакъ формата е немислима отдѣлна сама за себе си, но е хармонически свързана съ вътрѣшната психологическа страна на творчеството — съдържанието. Всѣко съдържание иска своя форма. Единъ и сжи сюжетъ, може да бжде облѣченъ въ различни форми, въ зависимостъ отъ това, какво съдържание влага художникътъ въ него. Тази вътрѣшна връзка сжествува у всички искусства; но най-ясно може да се заблѣжи въ поезията, кждѣто нареждането на думитѣ може да прѣдаде най-разнообразнитѣ нюанси на мисълта въ формата на стиха. Словото може да се прѣвърне въ мраморъ, бои или звукъ, въ зависимостъ отъ това, какво ще изобрази художникътъ дали античната фигура на Фрина, пролѣтень пейзажъ отъ село или